

5.2.5 - L'Agenda 21 I

Un instrument per a la sostenibilitat

La proposta d'un desenvolupament sostenible es basa en:

- Un **marc teòric** (desenvolupat a partir de l'Informe Brundtland).
- Un **compromís internacional** ([Cimera de la Terra, Declaració de Río](#)).
- Un **instrument executiu** (Agenda 21).

L'Agenda 21 és un programa d'actuació d'àmbit mundial adoptat a la Conferència de les Nacions Unides sobre Medi Ambient i Desenvolupament, que va tenir lloc a Río de Janeiro el 1992. Es tracta d'un **pla d'acció concebut com a guia per al desenvolupament de la sostenibilitat**.

- Destaca el paper de les **autoritats locals** a l'hora d'iniciar i coordinar els progressos necessaris per assolir el desenvolupament sostenible.
- Crida l'atenció sobre la necessitat de la **participació ciutadana**.
- Anima a la creació de **versions locals de l'Agenda 21**.

Es tracta de trobar **models de gestió locals sostenibles** a llarg termini.

5.2.6 - L'Agenda 21 II

Les agendes 21 locals

En la Conferència sobre Ciutats i Pobles Sostenibles (Aalborg, 1994), els pobles i les ciutats signataris de la Carta d'Aalborg van adoptar el compromís de seguir l'Agenda 21.

Una Agenda 21 local és un **camí per a la planificació de l'activitat turística d'un municipi**. La declaració de Calvià assumeix que aquest ha de ser un instrument fonamental de gestió sostenible de l'activitat turística. En un marc de sostenibilitat, l'Agenda 21 local **permet planificar tots els àmbits d'un municipi, entre els quals s'inclou l'activitat turística**. Permet un model de gestió local. Un dels primers i més reeixits exemples d'una Agenda 21 aplicada a un municipi turístic és la de Calvià, que des del 1994 i durant més de 10 anys va marcar les orientacions de sostenibilitat i competitivitat d'aquest municipi.

Una Agenda 21 local consisteix a posar en marxa un **procés dinàmic de renovació de la localitat, amb el consens de tots els agents**, tant econòmics com socials. El procés requereix, necessàriament, un **canvi de:**

- Formes de pensar.
- Formes de fer.
- Formes de produir.
- Formes de consumir.

5.2.7 - L'Agenda 21 III

L'elaboració d'una Agenda 21

El desenvolupament sostenible es basa en un exercici col·lectiu i solidari de responsabilitat.

L'elaboració d'una Agenda 21 implica:

- L'establiment de mecanismes que garanteixin la **informació**.
- L'**educació** i la **participació** del conjunt dels ciutadans.
- La **cooperació** entre tots els agents del territori.

Aquests mecanismes han de possibilitar la **reflexió col·lectiva** i la **discussió de propostes** al voltant d'uns documents de treball elaborats per experts que coneguin les diferents realitats sectorials, tant de fora com del mateix territori.

El procés demana la **creació d'instruments específics de gestió, administratius i financers**. Es tracta d'un procés que implica un **pla d'acció en tres grans fases**:

- **Fase 1- Diagnosi:** Es pot fer mitjançant una ecoauditoria.
- **Fase 2- Elaboració del pla:** Els Sistemes de Gestió Ambiental (SIGA) serveixen de primer pas de cara a l'elaboració d'una Agenda 21 local.
- **Fase 3- Implementació del pla.**

5.2.8 - L'Agenda 21 IV

Exemples d'actuacions que es poden fer a partir d'una Agenda 21 local

- Modificació del plantejament existent (urbanisme sostenible).
- Millora d'infraestructures i serveis.
- Accions de rehabilitació del patrimoni.
- Pla de mobilitat sostenible (els vianants i el transport públic tenen prioritat).
- Declaració d'espais naturals protegits.
- Plans d'ordenació forestal.
- Dinamització socioeconòmica.
- Mesures de diversificació de l'economia.
- Foment de l'agricultura ecològica.
- Dinamització cultural.
- Programes adreçats a col·lectius socials amb problemàtiques específiques.
- Programes d'educació i sensibilització.
- Establiment de mecanismes de participació.

Una Agenda 21 local vol dir actuar localment pensant globalment.